

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ & ΒΟΣΚΗΣΙΜΩΝ
ΓΑΙΩΝ**

**1. Τμήμα Ελέγχου Ζωοτροφών
2. Τμήμα Επιχειρήσεων Ζωοτροφών**
Ταχ. Δ/ση : Βερανζέρου 46
Ταχ. Κωδ. : 104 38

Πληροφορίες : Αρ. Μπουλής-Αγ. Σοφού
Τηλέφωνα : 2105271627-2102125783

Αποστολή με ηλεκτρονικό
ταχυδρομείο

Αθήνα, 30/03/2022
Αρ. Πρωτ. : 313/84847

ΠΡΟΣ:

ΟΠΩΣ Π.Δ.

ΘΕΜΑ: «Εθνικό πρόγραμμα ελέγχου επιχειρήσεων ζωοτροφών 2022- Εθνικό πρόγραμμα ελέγχου ζωοτροφών 2022.»

Σας αποστέλλουμε το εθνικό πρόγραμμα ελέγχου επιχειρήσεων ζωοτροφών και το εθνικό πρόγραμμα ελέγχου ζωοτροφών έτους 2022, με τα οποία καθορίζονται:

(α) ο επιμερισμός του έργου των ελέγχων και επιθεωρήσεων μεταξύ των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων και των Τμημάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ) του ΥπΑΑΤ.

(β) οι οδηγίες και η συχνότητα επιθεωρήσεων στις επιχειρήσεις του τομέα των ζωοτροφών βάσει ανάλυσης επικινδυνότητας.

(γ) η κατανομή των δειγμάτων ανά κατηγορία αναλύσεων βάσει ανάλυσης επικινδυνότητας.

(δ) οι προτεραιότητες του ελέγχου στον τομέα των ζωοτροφών.

Προκειμένου οι επιθεωρήσεις και δειγματοληψίες να πραγματοποιούνται ομοιόμορφα μέσα στο έτος, καθορίζεται ότι σε κάθε ένα από τα τρίμηνα του έτους που υπολείπονται (2^ο, 3^ο, 4^ο), θα πρέπει να πραγματοποιείται το ένα τρίτο του συνολικού ετήσιου αριθμού των επιθεωρήσεων και δειγματοληψιών που αντιστοιχεί σε κάθε ΔΑΟΚ ή ΤΑΑΕ.

Συνημμένα:

- Εθνικό Πρόγραμμα Επιχειρήσεων Ζωοτροφών 2022
- Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Ζωοτροφών 2022
- Πίνακες 1-6

-Ο-

Προϊστάμενος της Δ/σης

Δημήτριος Μηλαίος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΠΡΟΣ:

- 1. Περιφερειακές Ενότητες- Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
Υπόψη εποπτών κυκλοφορίας ζωοτροφών**
- 2. Δ/σεις Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών της Χώρας
Υπόψη εποπτών κυκλοφορίας ζωοτροφών των ΤΑΑΕ αρμοδιότητάς σας**
- 3. ΕΕΚΥΖ Αθήνας**
- 4. ΕΕΚΥΖ Θεσσαλονίκης**
- 5. ΕΕΚΥΖ Λάρισας**
- 6. ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος**

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- 1. Γραφείο Υπουργού κ. Γ. Γεωργαντά**
- 2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Σ. Κεδίκογλου**
- 3. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κας Χ. Καλογήρου**
- 4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων κ. Κ. Μπαγινέτα**
- 5. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα κ. Δ. Τσαγκαλίδη**
- 6. Γραφείο Γενικής Δ/σης Γεωργίας**
- 7. Γενική Δ/τρια Αποκεντρωμένων Δομών κα Α. Νικολακοπούλου**
- 8. Γενικό Δ/τρια Οικονομικών Υπηρεσιών κα Σ. Νικολάου**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και η εθνική νομοθεσία που αφορά τις ζωοτροφές βρίσκεται αναρτημένη στην παρακάτω ιστοσελίδα:
<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/animal-production/zootrofes/210-nomoth-zootrofon>

Επίσης, εθνικά προγράμματα ελέγχου ζωοτροφών παλαιότερων ετών βρίσκονται αναρτημένα στην παρακάτω ιστοσελίδα:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/animal-production/zootrofes/911-etnikoprogrammazootrofon>

Τέλος, εκθέσεις αποτελεσμάτων ελέγχων για προηγούμενα έτη βρίσκονται αναρτημένα στην παρακάτω ιστοσελίδα:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/the-ministry-2/poese>

Κατάταξη επιχειρήσεων και επιμερισμός έργου

Για την κατάταξη των επιχειρήσεων ως προς την επικινδυνότητα τους, ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία όπως και στο προηγούμενο έτος. Πιο συγκεκριμένα, η υπηρεσία μας προέβη στην κατάταξη των επιχειρήσεων με βάση την δραστηριότητά τους όπως αυτή προκύπτει από τον κωδικό έγγραφης και έγκρισης (A, B, C, D, I). Η μέθοδος αυτή εφαρμόστηκε στο μητρώο έγγραφών και στο μητρώο εγκρίσεων και κάθε επιχείρηση βαθμολογήθηκε με βάση την εγγενή επικινδυνότητά της. Στη συνέχεια οι επιχειρήσεις κατατάχθηκαν σε τρεις κλάσεις χαμηλού, μεσαίου και υψηλού. Η κατάταξη των επιχειρήσεων αναλυτικά, βρίσκεται αναρτημένη στην Αρχαιοθήκη της Δ/σης Ζωοτροφών & Βοσκήσιμων Γαιών στο Intranet καθώς και στην ηλεκτρονική εφαρμογή του Μητρώου Επιχειρήσεων Ζωοτροφών.

Για το έτος 2022 οι επιχειρήσεις χαμηλού και μεσαίου κινδύνου ελέγχονται από τους Επόπτες-ριες Κυκλοφορίας Ζωοτροφών των Τμημάτων Αγροτικής Ανάπτυξης & Ελέγχων του ΥΠΑΑΤ. Οι επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου και αυτές εκτός μητρώου (π.χ. μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, καταστήματα λιανικής πώλησης ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς, κτηνοτρόφοι χωρίς υποχρέωση έγγραφης/ έγκρισης) ελέγχονται από τους Επόπτες-ριες Κυκλοφορίας Ζωοτροφών των ΔΑΟΚ.

Οι Επόπτες-ριες παρακαλούνται όπως αναζητήσουν τα στοιχεία των επιχειρήσεων ζωοτροφών από το Intranet. Οι επόπτες των ΔΑΟΚ μπορούν επίσης να αναζητήσουν τα εν λόγω στοιχεία από την εφαρμογή του Μητρώου Επιχειρήσεων Ζωοτροφών.

Προτεραιότητες έτους 2022

Για την τρέχουσα χρονιά προτεραιότητα παραμένει ο έλεγχος σχετικά με τη χρήση πρώτων υλών ζωοτροφών ζωικής προέλευσης. Σημειώνεται ότι με βάση την τελευταία τροποποίηση του Καν(ΕΚ) 999/2001, έγινε άρση ορισμένων περιορισμών για την διατροφή των χοιρινών και των πουλερικών. Οι επιχειρήσεις που διαθέτουν έγκριση χρήσης συστατικών ζωικής προέλευσης αναφέρονται στο μητρώο επιχειρήσεων ζωοτροφών.

Επίσης συνεχίζεται ο συστηματικός έλεγχος των ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς όπου και το τρέχον έτος το 10% των επιθεωρήσεων θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χονδρική πώληση ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς.

Τέλος προτεραιότητα αποτελεί ο έλεγχος τήρησης διαδικασίας που βασίζεται στις αρχές HACCP.

I. ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ

Η συχνότητα των επιθεωρήσεων με βάση τη διαμόρφωση του τομέα και τους ανθρώπινους πόρους παραμένει όπως είχε καθοριστεί τα τρία προηγούμενα έτη, δηλαδή:

Υψηλού κινδύνου : 1 φορά/έτος
Μεσαίου κινδύνου: 1 φορά/ 3 έτη
Χαμηλού κινδύνου: 1 φορά/ 6 έτη

Ο προγραμματισμός θα πρέπει να γίνεται έτσι ώστε σε βάθος δετίας να έχουν επιθεωρηθεί όλες οι επιχειρήσεις ζωοτροφών στην περιοχή αρμοδιότητας της κάθε ΔΑΟΚ ή του κάθε ΤΑΑΕ κατά περίπτωση.

Οι επιθεωρήσεις επιχειρήσεων ζωοτροφών αποτελούν βασικό εργαλείο για την εξασφάλιση της παραγωγής και διακίνησης ασφαλών και ποιοτικών ζωοτροφών. Όπως άλλωστε έχει προαναφερθεί, είναι πολύ σημαντικό οι επιχειρήσεις να επιθεωρούνται συστηματικά.

Επισημαίνεται ότι σε κάθε επιθεώρηση συντάσσεται έκθεση ελέγχου, η οποία υπογράφεται από τον/την επόπτη/-ρια και από τον/την εκπρόσωπο της επιχείρησης, στον οποίο χορηγείται ένα αντίτυπο.

Ειδικά φέτος στα πεδία ελέγχου εντάχθηκε και η τήρηση διαδικασιών με βάση τις αρχές HACCP. Η υποχρέωση αυτή απορρέει από τις διατάξεις του Καν(ΕΚ) 183/2005, περί υγιεινής επιχειρήσεων.

Ήδη τα προγράμματα των προηγούμενων ετών αφορούσαν κατά βάση στην επιθεώρηση των προαπαιτούμενων προγραμμάτων. Στο φετινό πρόγραμμα εντάχθηκε και η χρήση των όρων: προαπαιτούμενα προγράμματα και λειτουργικά προαπαιτούμενα (ή πολιτική ορθής/καλής πρακτικής), έτσι ώστε να γίνει η σύνδεση με την ορολογία που χρησιμοποιείται στα σχέδια HACCP. Τα προαπαιτούμενα προγράμματα αποτελούν τη βάση για την αποτελεσματική εφαρμογή των λοιπών διαδικασιών HACCP.

Υπογραμμίζεται ότι δεν απαιτείται σε καμία περίπτωση πιστοποίηση ως προς κάποιο πρότυπο. Αυτό όμως που είναι σημαντικό είναι η επιχείρηση να λειτουργεί με προτεραιότητα τη διασφάλιση της υγιεινής και της ασφάλειας των ζωοτροφών και για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να γνωρίζει τους πιθανούς κινδύνους και να οργανώνει έτσι τη λειτουργία της έτσι ώστε να τους περιορίζει στο ελάχιστο δυνατό. Απαραίτητη προϋπόθεση της καλής οργάνωσης είναι και η τήρηση γραπτών διαδικασιών.

Για να διαπιστωθεί ότι τηρούνται τα παραπάνω, ο έλεγχος γίνεται σε τρία επίπεδα:

- 1) Έλεγχος γραπτών διαδικασιών σχετικών με τη λειτουργία της επιχείρησης
- 2) Επιθεώρηση χώρου-εξοπλισμού
- 3) Έλεγχος αρχείων καταγραφής αποτελεσμάτων/ ενεργειών, όπου αυτό προβλέπεται

Ειδικά όσον αφορά στην τήρηση γραπτών αρχείων, θα πρέπει να τονισθεί ότι η ύπαρξη μελέτης HACCP που δεν εφαρμόζεται στην πράξη, δεν θεωρείται κάλυψη της νομοθετικής απαίτησής περί HACCP. Αντίθετα μία επιχείρηση που αποτυπώνει εγγράφως το σύστημα λειτουργίας της (για παράδειγμα σύστημα ιχνηλασιμότητας, πρόγραμμα συντήρησης εξοπλισμού) αλλά δεν κάνει χρήση του όρου «προαπαιτούμενα προγράμματα» στα αρχεία της, θεωρείται ότι καλύπτει την εν λόγω νομοθετική απαίτηση.

Στην Αρχαιοθήκη του Intranet είναι διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με την επιθεώρηση αρχών HACCP. Επίσης περισσότερες λεπτομέρειες μπορούν να αναζητηθούν στο Έγγραφο κατευθύνσεων SANCO/1955/2005 Rev. 3.

Σημείωση: Για λόγους ροής του κειμένου και χάριν συντομίας οι πρώτες ύλες ζωοτροφών που περιέχουν συστατικά ζωικής προέλευσης αναφέρονται ως συστατικά ζωικής προέλευσης ή προϊόντα του Πίνακά 3. Πιο αναλυτική περιγραφή των προϊόντων γίνεται στους ορισμούς του Καν(ΕΚ) 142/2011. Επιπλέον υλικό σχετικά με τα συστατικά ζωικής προέλευσης είναι διαθέσιμο στις παρουσιάσεις που είναι αναρτημένες στο Intranet (Αρχειοθήκη της Δ/σης Ζωοτροφών & Β.Γ.)

Οδηγίες επιθεωρήσεων ανά είδος επιχείρησης

A. Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις

Η επιθεώρηση των εν λόγω επιχειρήσεων ζωοτροφών θα πρέπει να περιλαμβάνει οπωσδήποτε τα παρακάτω πεδία, τα οποία θα πρέπει να διατυπώνονται και αναλυτικά στις σχετικές εκθέσεις ελέγχου. Σημειώνεται ότι στο τέλος κάθε πεδίου επισημαίνεται με έντονη γραφή η σχετική νομοθετική απαίτηση.

1. Αξιολόγηση δραστηριότητας

1.1 Καν (ΕΚ) 183/2005

Ελέγχεται η τήρηση της νομοθεσίας των ζωοτροφών σε συνδυασμό με το είδος των ζώων που εκτρέφει ο/η κτηνοτρόφος. Αρχικά ελέγχεται ότι η επιχείρηση διαθέτει την κατάλληλη εγγραφή/ή και έγκριση σε σχέση με την δραστηριότητα της. Σημειώνεται ότι ο οδηγός Εγκρίσεων-Εγγραφών που είναι αναρτημένος στο Intranet (Αρχειοθήκη της Δ/σης Ζωοτροφών & Β.Γ) απεικονίζει ποιες δραστηριότητες απαιτούν εγγραφή και ποιες έγκριση.

Ελέγχεται επίσης ότι όλες οι χρησιμοποιούμενες ζωοτροφές περιέχουν εγκεκριμένες πρώτες ύλες οι οποίες περιγράφονται στο *Καν.(ΕΚ) 1017/2017* και πρόσθετες ύλες ζωοτροφών οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των προσθέτων υλών.

(https://ec.europa.eu/food/system/files/2022-03/animal-feed_additives_eu-register_1831-03.pdf)

Ελέγχεται επίσης η ορθή χρήση προσθέτων υλών (κοκκιδιοστατικών, ιχνοστοιχείων, βιταμινών) όπως αυτή προβλέπεται στους σχετικούς κανονισμούς.

1.2 Καν (ΕΚ) 999/2001 (μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες)

Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην τήρηση της νομοθεσίας όσον αφορά τη χρήση πρώτων υλών ζωικής προέλευσης.

Σημειώνεται ότι με βάση την τελευταία τροποποίηση του Καν(ΕΚ) 999/2001 τα είδη των επιτρεπόμενων πρώτων υλών ζωικής προέλευσης για χοιρινά και πουλερικά έχουν αυξηθεί. Οι επιτρεπόμενες πρώτες ύλες ζωοτροφών ανά είδος ζώου που περιέχουν συστατικά ζωικής προέλευσης καταγράφονται στον Πίνακα 3.

Αντικείμενο ελέγχου αποτελεί κατά βάση, η ορθή χρήση των εν λόγω προϊόντων σε σχέση με τα εκτρεφόμενα ζώα.

Ειδικότερα σε εκμεταλλεύσεις που εκτρέφουν μη μηρυκαστικά ή ζώα υδατοκαλλιέργειας και παράγουν σύνθετες ζωοτροφές με χρήση συστατικών ζωικής προέλευσης ελέγχεται ότι πληρούνται οι ακόλουθοι όροι (Καν (ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο III, Τμήμα Β, παρ. 3 & Κεφάλαιο IV, Τμήμα Δ, παρ. δ, σημείο ii.), Τμήμα ΣΤ (Εντομα) (παρ. β παρέκκλιση, Τμήμα Ζ (ΜΖΠΧ), παρ. δ, παρέκκλιση, Τμήμα Η (ΜΖΠΠ, παρ. δ), παρέκκλιση)

- Η εκμετάλλευση έχει καταχωρηθεί στο σχετικό μητρώο της Δ.Α.Ο.Κ.
- Εκτρέφονται μόνο τα ζώα για τα οποία προορίζονται οι παραγόμενες ζωοτροφές (μη μηρυκαστικά/ζώα υδατοκαλλιέργειας)
- **Εάν εκτρέφουν πουλερικά δεν παράγουν σύνθετες που περιέχουν μεταποιημένες ζωικές πρωτεΐνες από πουλερικά**
- **Εάν εκτρέφουν χοιρινά δεν παράγουν σύνθετες που περιέχουν μεταποιημένες ζωικές πρωτεΐνες από χοιρινά**

Σημειώνεται ότι επιτρέπεται η αποθήκευση σύνθετων ζωοτροφών που περιέχουν μεταποιημένες ζωικές πρωτεΐνες μη μηρυκαστικών, όξινου φωσφορικού ασβεστίου, φωσφορικού ασβεστίου, προϊόντων αίματος μη μηρυκαστικών σε εκμεταλλεύσεις που εκτρέφονται παραγωγικά ζώα για τα οποία δεν προορίζονται αυτές οι ζωοτροφές, υπό τον όρο ότι διασφαλίζεται ότι δεν διατρέφονται με αυτά. Επομένως στην περίπτωση που διαπιστωθεί η παρουσία των λόγω προϊόντων σε μία εκμετάλλευση θα πρέπει ο ελεγχόμενος να αποδείξει ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή σίτισης ζώων για τα οποία δεν επιτρέπεται η χορήγησή τους. Καν (ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο III, Τμήμα Δ, παρ. 2.

Σε εκμεταλλεύσεις που εκτρέφουν μηρυκαστικά εάν γίνεται χρήση υποκατάστατου γάλακτος με ιχθυάλευρο απαιτείται έγκριση παρασκευής, από τη Δ.Α.Ο.Κ. Στις περιπτώσεις αυτές ελέγχονται ότι πληρούνται οι ακόλουθοι όροι: (Καν (ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο IV, Τμήμα Ε, παρ. δ) και η))

- Η εκμετάλλευση διαθέτει την σχετική έγκριση από τη Δ.Α.Ο.Κ.
- Ακολουθούνται οι απαραίτητες διαδικασίες προκειμένου η χρήση υποκατάστατων γάλακτος με ιχθυάλευρο να πραγματοποιείται μόνο στη σίτιση των θηλαζόντων μηρυκαστικών.

Σημειώνεται ότι η χρήση των υπόλοιπων επιτρεπομένων πρώτων υλών για τα μηρυκαστικά ζώα πραγματοποιείται χωρίς ειδικούς όρους.

2. Έλεγχος τήρησης αρχών HACCP

Οι κτηνοτρόφοι που διαθέτουν έγγραφη/ή και έγκριση οφείλουν να εφαρμόζουν γραπτές διαδικασίες βασισμένες στις αρχές HACCP. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι

κτηνοτρόφοι που παρασκευάζουν ζωοτροφές για ιδιοκατανάλωση με χρήση ισορροπιστή, χωρίς όμως να απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης γραπτών διαδικασιών και αρχείων. Σε κάθε περίπτωση, όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, η επιχείρηση οφείλει να λειτουργεί με τρόπο που να εξασφαλίζει ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την ασφάλεια των ζωοτροφών ελαχιστοποιούνται. Κατά συνέπεια το πεδίο αυτό αφορά σε όλα τα είδη κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Γενικά σε αυτή την κατηγορία επιχειρήσεων και ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, η εφαρμογή προαπαιτούμενων προγραμμάτων και λειτουργικών προαπαιτούμενων προγραμμάτων, μπορεί να είναι αρκετή για την διασφάλιση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας. Στη συνέχεια του κεφαλαίου αναφέρονται τα προαπαιτούμενα στα οποία θα πρέπει να εστιαστεί ο έλεγχος.

3. Εφαρμογή συστήματος ιγνηλασιμότητας (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Στην περίπτωση αυτή ελέγχεται η τήρηση αρχείου προμηθευτών πρώτων υλών, συμπληρωματικών ζωοτροφών, προμειγμάτων και προσθέτων υλών με τα αντίστοιχα στοιχεία παραλαβής τους, καθώς επίσης και η δυνατότητα σύνδεσης τους με τις παραγόμενες ζωοτροφές. Ελέγχεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο η επιχείρηση εξασφαλίζει ότι τα παραγόμενα προϊόντα δεν συγχέονται μεταξύ τους, ειδικά ως προς τις διαφορετικές ηλικίες του ζώου. *Παράρτημα Β, σημείο 4.2, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

Ειδικά στην περίπτωση χρήσης ιχθυαλεύρου για παραγωγή υποκατάστατου γάλακτος, η επιχείρηση πρέπει να διατηρεί τα στοιχεία που καταγράφουν αγορές, χρήσεις και πωλήσεις (εάν πραγματοποιούνται πωλήσεις) των εν λόγω προϊόντων για τουλάχιστον πέντε έτη. *Καν(ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο IV, Τμήμα Ε, παρ. δ), σημείο iii).*

4. Αξιολόγηση προμηθευτών-Έλεγχος εξοπλισμού & ποιότητας (Προαπαιτούμενα και λειτουργικά προαπαιτούμενα)

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση συνεργάζεται με προμηθευτές οι οποίοι διαθέτουν εγγραφή/έγκριση σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 183/2005. *Άρθρο 5, παρ. 6, Καν(ΕΚ) 183/2005.*

Ελέγχονται τα αρχεία της επιχείρησης για να διαπιστωθεί εάν η επιχείρηση έχει πραγματοποιήσει τεστ ομοιογένειας ή/και τεστ επιμόλυνσης (πηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με έγκριση) κατά περίπτωση, τα οποία πρέπει να πραγματοποιείται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο. Η συχνότητα αυτή μπορεί να μειωθεί εάν η επιχείρηση έχει πραγματοποιήσει αυτοέλεγχο στα τελικά προϊόντα και τα αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι η συγκέντρωση των προσθέτων υλών στα προϊόντα αυτά είναι η αναμενόμενη με βάση τη συνταγή. *Παράρτημα Β & Γ, σημείο 5.3 & 5.4, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

Στην περίπτωση που η επιχείρηση διαθέτει έγκριση θα πρέπει να πραγματοποιεί και τεστ επιμόλυνσης, μία φορά το χρόνο. *Παράρτημα Γ, σημείο 5.3 & 5.4, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

Επιπρόσθετα, ελέγχεται η εφαρμογή καθαρισμού της γραμμής, όπου απαιτείται για την αποφυγή επιμολύνσεων (π.χ. διαφορετικά επίπεδα χαλκού ανά ηλικία ζώου στους χοίρους, χρήση κοκκιδιοστατικού). *Παράρτημα Β, σημείο 2.5, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β').*

5. Διατήρηση συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση διαθέτει και εφαρμόζει πρόγραμμα καθαρισμού των χώρων παραγωγής και αποθήκευσης καθώς και πρόγραμμα μυοκτονίας-εντομοκτονίας, τα οποία θα πρέπει να τεκμηριώνονται από τα σχετικά αρχεία. Στην περίπτωση που η επιχείρηση

αναλαμβάνει η ίδια την εφαρμογή του προγράμματος μυοκτονίας-εντομοκτονίας, θα πρέπει αυτό να αποτυπώνεται εγγράφως και λεπτομερώς. Απαραίτητα στοιχεία που θα πρέπει να υπάρχουν στο αρχείο της επιχείρησης είναι ο προγραμματισμός, και τεκμήρια εφαρμογής του εν λόγω προγραμματισμού. *Παράρτημα Β, σημείο 2.4 και 2.6 ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β΄).*

Για την αποθήκευση συστατικών ζωικής προέλευσης ισχύουν όσα αναφέρονται στην παράγραφο 1.2 του κεφαλαίου.

B. Επιχειρήσεις με παραγωγική δραστηριότητα

1. Αξιολόγηση δραστηριότητας

Ελέγχεται η τήρηση της νομοθεσίας των ζωοτροφών σε συνδυασμό με το είδος των ζωοτροφών που παράγονται και τις γραμμές παραγωγής της επιχείρησης.

1.1 Καν(ΕΚ) 183/2005

Αρχικά ελέγχεται ότι η επιχείρηση διαθέτει την κατάλληλη εγγραφή/ή και έγκριση σε σχέση με την δραστηριότητα της. Σημειώνεται ότι ο οδηγός Εγκρίσεων-Εγγραφών που είναι αναρτημένος στο Intranet (Αρχειοθήκη Δ/σης Ζωοτροφών & Β.Γ.) απεικονίζει ποιες δραστηριότητες απαιτούν εγγραφή και ποιες έγκριση.

1.2 Καν (ΕΚ) 999/2001 (μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες)

Επιπλέον και όσον αφορά στη χρήση συστατικών ζωικής προέλευσης, τονίζεται ότι μία επιχείρηση με μία γραμμή παραγωγής που παράγει ζωοτροφές για μηρυκαστικά και μη μηρυκαστικά δεν μπορεί να κάνει χρήση των προϊόντων του Πίνακα 3. Προκειμένου μία επιχείρηση να κάνει χρήση των λόγω προϊόντων θα πρέπει να διαθέτει ξεχωριστές εγκαταστάσεις και σχετική έγκριση από τη Δ.Α.Ο.Κ., σύμφωνα με τον Καν (ΕΚ) 999/2001 και την ΚΥΑ 275751/2004 (ΦΕΚ 1276, Β΄), όπως ισχύει.

Σημειώνεται επίσης ότι η παραγωγή υποκατάστατου γάλακτος με χρήση ιχθυαλεύρου προβλέπεται μόνο για τα θηλάζοντα μηρυκαστικά και προϋποθέτει διαχωρισμό εγκαταστάσεων και σχετική έγκριση.

Οπότε αντικείμενο ελέγχου αποτελεί η ορθή χρήση προϊόντων ζωικής προέλευσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική έγκριση κατά περίπτωση.

Καν (ΕΚ) 999/2001. Παράρτημα IV, Κεφάλαιο III, Τμήμα Β, παρ. 1 & 2, Κεφάλαιο IV, Τμήμα Δ, παρ. δ), σημείο ι), Τμήμα Ε (Ιχθυάλευρα), παρ. δ, Τμήμα ΣΤ (Εντομα), παρ. β, Τμήμα Ζ (ΜΖΠΧ), παρ. δ, Τμήμα Η (ΜΖΠΠ), παρ. δ).)

Τέλος, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση του Καν (ΕΚ) 999/2001, η παραγωγή ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς με χρήση μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών εντόμων, χοιροειδών και πουλερικών δύναται να πραγματοποιείται σε εγκαταστάσεις που παράγονται ζωοτροφές και για παραγωγικά ζώα, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3, του Τμήματος Γ, του Κεφαλαίου V, Παράρτημα IV, του Καν (ΕΚ) 999/2001.

2. Έλεγχος τήρησης αρχών HACCP

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση εφαρμόζει γραπτή διαδικασία βασισμένη στις αρχές HACCP. (*Άρθρο 6, παρ. 2, Καν(ΕΚ) 183/2005.*)

Τα έγγραφα τα οποία θα πρέπει να υπάρχουν στο αρχείο της επιχείρησης:

- Ανάλυση κινδύνων επιχείρησης. Ειδικά για το πεδίο των συστατικών ζωικής προέλευσης η καταγραφή των κινδύνων που αφορούν στη χρήση αυτών θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο σύστημα ανάλυσης κινδύνου της επιχείρησης. *Καν(ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο III, Τμήμα Β, παρ. 2. Εδάφιο γ) & Κεφάλαιο IV, Τμήμα Δ, παρ. δ), εδάφιο ι), Τμήμα Ε, παρ.δ) εδάφιο iii) & Τμήμα ΣΤ, παρ. β, εδάφιο ii, παρέκκλιση, & Τμήμα Ζ, παρ. δ) παρέκκλιση, & Τμήμα Η, παρ. δ) παρέκκλιση.*
- Διάγραμμα ροής στο οποίο αποτυπώνονται κρίσιμα σημεία ή σημεία ελέγχου. (Σημειώνεται ότι δεν είναι απαραίτητο να υπάρχουν κρίσιμα σημεία ελέγχου, αρκεί αυτό να τεκμηριώνεται από σχετική ανάλυση).
- Οι διαδικασίες ελέγχου των κρίσιμων σημείων ελέγχου ή των σημείων ελέγχου
- Διορθωτικές ενέργειες σε περίπτωση εντοπισμού προβλήματος
- Αρχεία καταγραφής κρίσιμων σημείων ελέγχου ή σημείων ελέγχου
- Προαπαιτούμενα προγράμματα επιχείρησης (PRP) (για παράδειγμα σύστημα ιχνηλασιμότητας, πρόγραμμα καθαρισμού χώρων, προγράμματα συντήρησης εξοπλισμού)
- Λειτουργικά προαπαιτούμενα προγράμματα (oPRP) ή πολιτική ορθής/καλής πρακτικής (για παράδειγμα διαδικασίες που ακολουθούνται κατά την παραλαβή προϊόντων, διαδικασία προσθήκης προσθέτων υλών)
- Επικαιροποίηση των γραπτών διαδικασιών σε περίπτωση αλλαγών όπως τροποποιήσεις στα παραγόμενα προϊόντα, στον εξοπλισμό, στη γραμμή παραγωγής.

Οι διαδικασίες που αναφέρονται στα ως άνω αναφερόμενα έγγραφα θα πρέπει να επαληθεύονται και με επιθεώρηση στους χώρους της επιχείρησης.

Ειδικότερα, το διάγραμμα ροής θα πρέπει να επιβεβαιωθεί ότι αποτυπώνει την πραγματική λειτουργία της επιχείρησης τόσο όσον αφορά στη διαδικασία παραγωγής όσο και στην παρακολούθηση των κρίσιμων σημείων ελέγχου ή σημείων ελέγχου.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου δίνονται οδηγίες για την επιθεώρηση προαπαιτούμενων προγραμμάτων και λειτουργικών προαπαιτούμενων προγραμμάτων.

3. Εφαρμογή συστήματος ιχνηλασιμότητας της επιχείρησης (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχονται τα αρχεία της επιχείρησης για να διαπιστωθεί η δυνατότητα παρακολούθησης των ζωοτροφών από τον προμηθευτή έως τον πελάτη. *Παράρτημα Β, σημείο 4.2, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

Ειδικά στην περίπτωση χρήσης συστατικών ζωικής προέλευσης η επιχείρηση πρέπει να διατηρεί τα στοιχεία που καταγράφουν αγορές, χρήσεις και πωλήσεις των εν λόγω προϊόντων για τουλάχιστον πέντε έτη. *Καν(ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο III, Τμήμα Β, παρ. 2, εδάφιο β) & Κεφάλαιο IV, Τμήμα Δ, παρ. δ), εδάφιο ι) & Τμήμα Ε, παρ.δ) εδάφιο iii,) & Τμήμα ΣΤ, παρ. β, εδάφιο ii, παρέκκλιση & Τμήμα Ζ, παρ. δ) παρέκκλιση & Τμήμα Η, παρ. δ) παρέκκλιση.*

4. Διαδικασία αξιολόγησης προμηθευτών (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση συνεργάζεται με προμηθευτές οι οποίοι διαθέτουν εγγραφή/έγκριση σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 183/2005. *Άρθρο 5, παρ. 6, Καν(ΕΚ) 183/2005.*

Ελέγχεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο η επιχείρηση αξιολογεί τους προμηθευτές της (βεβαιώσεις, πιστοποιητικά ανάλυσης για ανεπιθύμητες ουσίες, ύπαρξη προτύπου πιστοποίησης κλπ).

Ειδικά για τα συστατικά ζωικής προέλευσης, ελέγχεται ότι η επιχείρηση ζητάει από τους προμηθευτές εμπορικά έγγραφα με την κατάλληλη ένδειξη ή υγειονομικά πιστοποιητικά με βάση τη νομοθεσία για τα ζωικά υποπροϊόντα. (Καν(ΕΚ) 1069/2009 & Καν(ΕΚ) 142/2011).

5. Πρόγραμμα αυτοελέγχου (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται το πρόγραμμα αυτοελέγχου της επιχείρησης. *Παράρτημα Β, σημείο 5.2, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β)*.

Ειδικά στην περίπτωση χρήσης προϊόντων του Πίνακα 3, η επιχείρηση θα πρέπει να έχει συμπεριλάβει στο πρόγραμμα αυτοελέγχου δειγματοληψίες για τον έλεγχο παρουσίας μη εγκεκριμένων συστατικών ζωικής προέλευσης στις σύνθετες ζωοτροφές που παράγει. Επαληθεύεται ότι τα αποτελέσματα αυτά φυλάσσονται στο αρχείο της επιχείρησης για πέντε έτη. *Καν(ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο III, Τμήμα Β, παρ. 2. Εδάφιο γ) & Κεφάλαιο IV, Τμήμα Δ, παρ. δ), εδάφιο ι), Τμήμα Ε, παρ.δ) εδάφιο iii) & Τμήμα ΣΤ, παρ. β, εδάφιο ii, παρέκκλιση, & Τμήμα Ζ, παρ. δ) παρέκκλιση, & Τμήμα Η, παρ. δ) παρέκκλιση.*

6. Τεστ ομοιογένειας/ επιμόλυνσης - έλεγχος ζυγών (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στον έλεγχο της παραγωγικής διαδικασίας μέσω του τεστ ομοιογένειας ή/και του τεστ επιμόλυνσης (για επιχειρήσεις με έγκριση) κατά περίπτωση. Τα τεστ αυτά θα πρέπει να πραγματοποιούνται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο. Όσον αφορά στο τεστ ομοιογένειας η συχνότητα αυτή μπορεί να μειωθεί εάν η επιχείρηση έχει πραγματοποιήσει αυτοέλεγχο στα τελικά προϊόντα και τα αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι η συγκέντρωση των προσθέτων υλών στα προϊόντα αυτά είναι η αναμενόμενη με βάση τη συνταγή. *Παράρτημα Β & Γ, σημείο 5.3 & 5.4, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β)*

Ελέγχεται ότι οι ζυγοί που χρησιμοποιούνται αντιστοιχούν στο φάσμα των βαρών των προσθέτων υλών και θα πρέπει να διακριβώνονται συστηματικά, βάση σχετικού προγράμματος. *Παράρτημα Β & Γ, σημείο 2.3, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β)*

7. Διατήρηση συνθηκών υγιεινής-ασφάλειας (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση διαθέτει και εφαρμόζει πρόγραμμα καθαρισμού των χώρων παραγωγής, αποθήκευσης και οχημάτων (εφόσον διαθέτει) και πρόγραμμα μυοκτονίας-εντομοκτονίας, τα οποία θα πρέπει να τεκμηριώνονται από τα σχετικά αρχεία. Στην περίπτωση που η επιχείρηση αναλαμβάνει η ίδια την εφαρμογή του προγράμματος μυοκτονίας-εντομοκτονίας θα πρέπει αυτό να αποτυπώνεται εγγράφως και λεπτομερώς. Απαραίτητα στοιχεία που θα πρέπει να υπάρχουν στο αρχείο της επιχείρησης είναι ο προγραμματισμός, και τεκμήρια εφαρμογής του εν λόγω προγραμματισμού. *Παράρτημα Β, σημείο 2.4 και 2.6, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β)*

Ελέγχεται η ορθή αποθήκευση των προϊόντων για την αποφυγή αλλοιώσεων τους και η τήρηση διαδικασίας First in-First out. *Παράρτημα Β, σημείο 4.1 και 4.7, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β)*.

Όσον αφορά στη χρήση συστατικών ζωικής προέλευσης ελέγχεται ότι πληρείται ο όρος του **φυσικού διαχωρισμού** των εγκαταστάσεων στο χώρο παραγωγής και αποθήκευσης, όπου προβλέπεται.

Ειδικά για τη μεταφορά χύδην ζωοτροφών που περιέχουν συστατικά ζωικής προέλευσης και εφόσον αυτή γίνεται με οχήματα που μεταφέρουν και άλλες ζωοτροφές, η επιχείρηση θα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασία καθαρισμού εγκεκριμένη από τη Δ.Α.Ο.Κ.. Το εν λόγω αρχείο καθαρισμού διατηρείται για δύο έτη. ΚΥΑ 275751/2004 (ΦΕΚ 1276, Β') όπως ισχύει, άρθρο 3 παρ. 5β.) & Καν (ΕΚ) 999/2001, Κεφάλαιο V, Τμήμα Β, παρ. 2).

Εάν η επιχείρηση δεν διαθέτει δικά της οχήματα, θα πρέπει να συνεργάζεται με μεταφορικές που διαθέτουν εγγραφή σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 183/2005.

8. Αξιολόγηση επισήμανσης προϊόντων

Ελέγχεται η συμμόρφωση της επισήμανσης των διακινούμενων προϊόντων με τις απαιτήσεις του Καν(ΕΚ) 1831/2003 (πρόσθετες ύλες & προμείγματα) και Καν(ΕΚ) 767/2009 (σύνθετες ζωοτροφές) κατά περίπτωση. Σημειώνεται ότι παραδείγματα επισήμανσης ζωοτροφών είναι διαθέσιμα στο Intranet του ΥΠΑΑΤ (Αρχειοθήκη Δ/σης Ζωοτροφών & ΒΓ).

Ελέγχεται επίσης η ιδιαίτερη επισήμανση που προβλέπεται για τις σύνθετες ζωοτροφές που περιέχουν συστατικά ζωικής προέλευσης σύμφωνα με τον Καν (ΕΚ) 999/2001. Δηλαδή κατά περίπτωση η ένδειξη:

«περιέχει ιχθυάλευρα/ όξινο φωσφορικό ασβέστιο-φωσφορικό ασβέστιο ζωικής προέλευσης/ προϊόντα αίματος μη μηρυκαστικών - να μην χορηγείται σε μηρυκαστικά» (Καν (ΕΚ) 999/2001, Κεφάλαιο IV, Τμήμα Α, παρ. β)/ Τμήμα Β παρ. β)/ Τμήμα Γ, παρ. δ), δεύτερο εδάφιο,

«περιέχει ιχθυάλευρα, να μην χορηγείται σε μηρυκαστικά με εξαίρεση τα θηλάζοντα μηρυκαστικά» για υποκατάστατα γάλακτος (Καν (ΕΚ) 999/2001, Κεφάλαιο IV, Τμήμα Ε, παρ. στ).

«περιέχει μεταποιημένες ζωικές πρωτεΐνες που προέρχονται από ...(στήλη 1, Πίνακα σήμανσης), να μην χορηγείται σε εκτρεφόμενα ζώα, εκτός από ...(από στήλη 2, Πίνακα σήμανσης)». (Καν (ΕΚ) 999/2001, Κεφάλαιο V, Τμήμα Ζ, παρ. 2.

Στήλη 1 Μεταποιημένες ζωικές πρωτεΐνες προερχόμενες από:	Στήλη 2 Εκτρεφόμενα ζώα για τα οποία προορίζεται η σύνθετη ζωοτροφή
Εκτρεφόμενα έντομα	Ζώα υδατοκαλλιέργειας, γουνοφόρα ζώα, χοιροειδή, πουλερικά
Χοιροειδή	Ζώα υδατοκαλλιέργειας, γουνοφόρα ζώα, πουλερικά
Πουλερικά	Ζώα υδατοκαλλιέργειας, γουνοφόρα ζώα, χοιροειδή
Εκτρεφόμενα έντομα και χοιροειδή	Ζώα υδατοκαλλιέργειας, γουνοφόρα ζώα, πουλερικά
Εκτρεφόμενα έντομα και πουλερικά	Ζώα υδατοκαλλιέργειας, γουνοφόρα ζώα, χοιροειδή
Χοιροειδή και πουλερικά	Ζώα υδατοκαλλιέργειας, γουνοφόρα ζώα
Εκτρεφόμενα έντομα, χοιροειδή και πουλερικά	Ζώα υδατοκαλλιέργειας, γουνοφόρα ζώα

Γ. Επιχειρήσεις με εμπορική δραστηριότητα (Ενδιάμεσοι)

Όσον αφορά την εμπορική δραστηριότητα των επιχειρήσεων, η επιθεώρηση θα πρέπει να αφορά οπωσδήποτε τα παρακάτω πεδία, τα οποία θα πρέπει να διατυπώνονται και αναλυτικά στις σχετικές εκθέσεις ελέγχου:

1. Αξιολόγηση δραστηριότητας

Ελέγχεται η τήρηση της νομοθεσίας των ζωοτροφών σε συνδυασμό με το είδος των ζωοτροφών που εμπορεύεται η επιχείρηση. Αρχικά ελέγχεται ότι η επιχείρηση διαθέτει την κατάλληλη εγγραφή/ή και έγκριση σε σχέση με την δραστηριότητα της. Ο οδηγός εγκρίσεων/εγγραφών υπάρχει αναρτημένος στο Intranet (Αρχειοθήκη Δ/σης Ζωοτροφών & Β.Γ.).

2. Έλεγχος τήρησης αρχών HACCP

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση εφαρμόζει γραπτή διαδικασία βασισμένη στις αρχές HACCP. (Άρθρο 6, παρ. 2, Καν(ΕΚ) 183/2005.)

Τα έγγραφα τα οποία θα πρέπει να υπάρχουν στο αρχείο της επιχείρησης:

- Ανάλυση κινδύνου. Ελέγχεται το αρχείο καταγραφής των πιθανών κινδύνων και η αξιολόγηση τους καθώς και τα τυχόν προληπτικά/διορθωτικά μέτρα που έχουν θεσπιστεί. Ελέγχεται κατά πόσο η περιγραφόμενη διαδικασία αντιστοιχεί στην πραγματική δραστηριότητα της επιχείρησης. Άρθρο 6, παρ. 2, εδάφιο α), Καν(ΕΚ) 183/2005. Στην περίπτωση αυτή δύναται να θεωρηθεί ότι οι κίνδυνοι μπορούν να ελεγχθούν μόνο με την εφαρμογή προαπαιτούμενων προγραμμάτων και λειτουργικών προαπαιτούμενων (ή πολιτική ορθής/ καλής πρακτικής), αρκεί αυτό να αποτυπώνεται εγγράφως από την επιχείρηση.
- Προαπαιτούμενα προγράμματα επιχείρησης (PRP) (για παράδειγμα σύστημα ιχνηλασιμότητας, πρόγραμμα καθαρισμού χώρων, προγράμματα συντήρησης εξοπλισμού)
- Λειτουργικά προαπαιτούμενα προγράμματα (oPRP) ή πολιτική ορθής/καλής πρακτικής (για παράδειγμα διαδικασίες που ακολουθούνται κατά την παραλαβή προϊόντων)

Οπότε στην περίπτωση αυτή ο έλεγχος αφορά στην εφαρμογή των προαπαιτούμενων προγραμμάτων και των λειτουργικών προαπαιτούμενων και στην έγγραφη αποτύπωση αυτών. Στη συνέχεια του κεφαλαίου δίνονται οδηγίες για την επιθεώρηση προαπαιτούμενων προγραμμάτων και λειτουργικών προαπαιτούμενων προγραμμάτων.

3. Εφαρμογή συστήματος ιχνηλασιμότητας της επιχείρησης (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχονται τα αρχεία της επιχείρησης για να διαπιστωθεί η δυνατότητα παρακολούθησης των ζωοτροφών από τον προμηθευτή έως τον πελάτη. Παράρτημα Β & Γ, σημείο 4.2, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')

Ειδικά στην περίπτωση αποθήκευσης συστατικών ζωικής προέλευσης, η επιχείρηση πρέπει να διατηρεί τα στοιχεία που καταγράφουν τον τύπο των προϊόντων που αποθηκεύτηκαν για τουλάχιστον δύο έτη. Καν(ΕΚ) 999/2001, Παράρτημα IV, Κεφάλαιο III, Τμήμα Α, παρ. 1, τελευταίο εδάφιο.

4. Αξιολόγηση προμηθευτών (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση συνεργάζεται με προμηθευτές οι οποίοι διαθέτουν εγγραφή/έγκριση σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 183/2005. Άρθρο 5, παρ. 6, Καν(ΕΚ) 183/2005. Ελέγχεται ο τρόπος με τον οποίο η επιχείρηση αξιολογεί τους προμηθευτές της (βεβαιώσεις, πιστοποιητικά ανάλυσης για ανεπιθύμητες ουσίες, ύπαρξη προτύπου πιστοποίησης κλπ). Στην περίπτωση εισαγωγής προσθέτων υλών ελέγχεται ότι διασφαλίζεται όσο το δυνατό περισσότερο η αξιοπιστία των παρεχόμενων πιστοποιητικών (κατά προτίμηση ύπαρξη πιστοποιητικών εργαστηριακής ανάλυσης έναντι εταιρικών βεβαιώσεων ειδικά για τις ανεπιθύμητες ουσίες). Επιπρόσθετα εξακριβώνεται ότι η επιχείρηση ζωοτροφών γνωρίζει τον σχετικό Κανονισμό έγκρισης της πρόσθετης ύλης ζωοτροφών που εισάγει.

Ειδικά για τα συστατικά ζωικής προέλευσης, ελέγχεται ότι η επιχείρηση ζητάει από τους προμηθευτές εμπορικά έγγραφα με την κατάλληλη ένδειξη ή υγειονομικά πιστοποιητικά με βάση τη νομοθεσία για τα ζωικά υποπροϊόντα. (Καν(ΕΚ) 1069/2009 ή Καν(ΕΚ) 142/2011 κατά περίπτωση).

4. Πρόγραμμα αυτοελέγχου (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται η εφαρμογή και η έγγραφη αποτύπωση του προγράμματος αυτοελέγχου της επιχείρησης. *Παράρτημα Β & Γ, σημείο 5.2, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

5. Διατήρησης συνθηκών υγιεινής-ασφάλειας

5.1 Πρόγραμμα καθαρισμού (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται ότι η επιχείρηση διαθέτει και εφαρμόζει πρόγραμμα καθαρισμού των χώρων αποθήκευσης και πρόγραμμα μυοκτονίας-εντομοκτονίας, τα οποία θα πρέπει να τεκμηριώνονται από τα σχετικά αρχεία. Στην περίπτωση που η επιχείρηση αναλαμβάνει η ίδια την εφαρμογή του προγράμματος μυοκτονίας θα πρέπει αυτό να αποτυπώνεται εγγράφως και λεπτομερώς. Απαραίτητα στοιχεία που θα πρέπει να υπάρχουν στο αρχείο της επιχείρησης είναι ο προγραμματισμός, και τεκμήρια εφαρμογής του εν λόγω προγραμματισμού. *Παράρτημα Β & Γ, σημείο 2.4 και 2.6, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

Ελέγχεται η ορθή αποθήκευση των προϊόντων για την αποφυγή αλλοιώσεων τους και η τήρηση διαδικασίας First in-First out. *Παράρτημα Β & Γ, σημείο 4.1 και 4.7, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

5.2 Συνθήκες Μεταφοράς (Λειτουργικό προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Οι διαδικασίες μεταφοράς θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ζωοτροφές διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Το σύστημα ιχνηλασιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη μεταφορά. Στην περίπτωση που η επιχείρηση διαθέτει δικά της οχήματα, θα πρέπει να εφαρμόζει πρόγραμμα καθαρισμού των οχημάτων. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να συνεργάζεται με μεταφορικές που διαθέτουν εγγραφή σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 183/2005.

Ειδικά για το πεδίο των συστατικών ζωικής προέλευσης, στην περίπτωση που η επιχείρηση μεταφέρει χύδην προϊόντα του πίνακα 3 ή ζωοτροφές που περιέχουν τα προϊόντα του πίνακα 3, με τα ίδια μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά οποιαδήποτε άλλης χύδην ζωοτροφής που προορίζεται για άλλο είδος ζώου, θα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασία καθαρισμού εγκεκριμένη από την αρμόδια Δ.Α.Ο.Κ. (ΚΥΑ

275751/2004 (ΦΕΚ 1276, Β') όπως ισχύει, άρθρο 3 παρ. 5β.) & Καν (ΕΚ) 999/2001, Κεφάλαιο V, Τμήμα Β, παρ. 2).

6. Αξιολόγηση επισήμανσης προϊόντων

Ελέγχεται η συμμόρφωση της επισήμανσης των διακινούμενων προϊόντων με τις απαιτήσεις του Καν(ΕΚ) 1831/2003 (πρόσθετες ύλες & προμείγματα) και Καν(ΕΚ) 767/2009 (σύνθετες ζωοτροφές) κατά περίπτωση. Σημειώνεται ότι παραδείγματα επισήμανσης ζωοτροφών είναι διαθέσιμα στο Intranet του ΥΠΑΑΤ (Αρχειοθήκη Δ/σης Ζωοτροφών & ΒΓ).

Ειδικά σε ότι αφορά στις απαιτήσεις επισήμανσης των σύνθετων ζωοτροφών για τα ζώα συντροφιάς, ελέγχονται οι απαιτήσεις που θέτει ο Καν. (ΕΚ) 767/2009 και ειδικότερα τα άρθρα 15, 17, 19, 21 και τα παραρτήματα II και VII αυτού. Σε ότι αφορά στις πρώτες ύλες που περιέχονται στις σύνθετες ζωοτροφές που προορίζονται για αυτά τα είδη ζώων, σημειώνεται ότι δύνανται να σημαίνονται βάση των κατηγοριών τους δυνάμει της Οδηγίας 82/475/ΕΟΚ (http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/zwotrofes/od_82_475.pdf). Αναλυτικές λεπτομέρειες που αφορούν στην επισήμανση των ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς παρέχονται στον κώδικα ορθής επισήμανσης για ζώα συντροφιάς της Fediaf, ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Υπουργείου μας.

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/zwotrofes/FEDIAF_Labelling_Code_October_2018_online_final.pdf

Ελέγχεται επίσης η ιδιαίτερη επισήμανση που προβλέπεται για τις σύνθετες ζωοτροφές που περιέχουν συστατικά ζωικής προέλευσης σύμφωνα με τον Καν (ΕΚ) 999/2001. (Λεπτομερής περιγραφή γίνεται στο Τμήμα Β, παράγραφος 8).

Δ. Μεταφορικές εταιρείες

1. Σύστημα παρακολούθησης μεταφορών (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Ελέγχεται εάν η επιχείρηση διατηρεί αρχείο μεταφορών όπου καταγράφονται οι ημερομηνίες, οι παραλήπτες-αποδέκτες και το είδος των μεταφερόμενων προϊόντων. *Παράρτημα II, κεφ. Τήρηση Αρχείων, παρ. 1, Καν(ΕΚ) 183/2005*

2. Εξασφάλισης συνθηκών υγιεινής (Προαπαιτούμενο πρόγραμμα)

Στην περίπτωση αυτή ελέγχεται εάν η επιχείρηση διαθέτει και εφαρμόζει πρόγραμμα καθαρισμού των οχημάτων της, το οποίο θα πρέπει να τεκμηριώνεται και εγγράφως. *Παράρτημα Β, σημείο 2.5, ΚΥΑ 3440668/2008 (ΦΕΚ 2422, Β')*

Για το πεδίο των συστατικών ζωικής προέλευσης, στην περίπτωση που η επιχείρηση μεταφέρει χύδην προϊόντα του πίνακα 3 ή ζωοτροφές που περιέχουν τα προϊόντα του πίνακα 3 με τα ίδια μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά οποιαδήποτε άλλης χύδην ζωοτροφής που προορίζεται για άλλο είδος ζώου, θα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασία καθαρισμού. *(ΚΥΑ 275751/2004 (ΦΕΚ 1276, Β') όπως ισχύει, άρθρο 3 παρ. 5β.) & Καν (ΕΚ) 999/2001, Κεφάλαιο V, Τμήμα Β, παρ. 2).*

II. ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ

Γενικές Οδηγίες

Ο αριθμός των δειγμάτων που προβλέπεται στο ΕΠΕΖ κάθε έτους είναι ο ελάχιστος αριθμός που θα πρέπει να λαμβάνεται από τις ΔΑΟΚ και τα ΤΑΑΕ. Όπου απαιτηθεί, ο/η επόπτης/ρια μπορεί να λάβει επιπλέον δείγματα από αυτά που προβλέπονται κατόπιν συνεννόησης με το αρμόδιο ΕΕΚΥΖ ή το Τμήμα Ελέγχου Ζωοτροφών. Επίσης, όπου υπάρχει βάσιμη υπόνοια πραγματοποιείται δειγματοληψία με χρέωση της επιχείρησης.

Εάν ο/η επόπτης/ρια κυκλοφορίας ζωοτροφών δεν μπορεί να εντοπίσει κάποιο δείγμα που προβλέπεται στο ΕΠΕΖ, μπορεί να ενημερώσει σχετικά είτε το αρμόδιο ΕΕΚΥΖ είτε το Τμήμα Ελέγχου Ζωοτροφών προκειμένου να πραγματοποιηθεί δειγματοληψία σε άλλη ζωοτροφή ή για άλλη κατηγορία ανάλυσης ή να πραγματοποιηθεί η δειγματοληψία από άλλη ΔΑΟΚ ή ΤΑΑΕ.

Η δειγματοληψία κατά προτίμηση ακολουθεί την επιθεώρηση της επιχείρησης και πραγματοποιείται εκεί όπου εντοπίζονται κενά ή παραλείψεις.

Στο πλαίσιο του ΕΠΕΖ δεν πρέπει να λαμβάνονται δείγματα που εξυπηρετούν ανάγκες των επιχειρήσεων ή καθ' υπόδειξη των επιχειρήσεων ή για να καλύπτονται κενά στο πρόγραμμα αυτοελέγχων μιας επιχείρησης.

Δείγματα που αφορούν: (α) επίσημους αυτοελέγχους μιας επιχείρησης, (β) επανελέγχους μετά από μη συμμορφώσεις, (γ) καταγγελίες, (δ) ειδοποιήσεις RASFF, (ε) περιπτώσεις διερεύνησης κατόπιν ειδοποίησης Κτηνιατρικής για εύρεση καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων, δεν θεωρούνται δείγματα του ΕΠΕΖ και χρεώνονται στην επιχείρηση.

Για την αποτελεσματικότητα των ελέγχων τα δείγματα πρέπει να λαμβάνονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους μέσα στο έτος.

Επίσης, κατά προτίμηση τα δείγματα να είναι από διαφορετικές επιχειρήσεις ή εάν είναι από την ίδια επιχείρηση σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Κατά τη δειγματοληψία, οι επόπτες λαμβάνουν ξεχωριστά δείγματα για κάθε κατηγορία αναλύσεων ακόμη και στην περίπτωση που οι δειγματοληψίες πραγματοποιούνται στον ίδιο επιτόπιο έλεγχο. Για παράδειγμα, τα δείγματα που λαμβάνονται για τον έλεγχο της χημικής σύστασης (αναλυτικά συστατικά όπως ολικές λιπαρές και ολικές αζωτούχες ουσίες, ασβέστιο κ.λ.π.) λαμβάνονται ξεχωριστά από τα δείγματα που αφορούν στον έλεγχο των προσθέτων υλών ζωοτροφών (Cu, Zn, κ.λ.π.). Ομοίως, τα δείγματα για τον έλεγχο της αφλατοξίνης Β1, ωχρατοξίνης Α, μυκοτοξινών και των συστατικών ζωικής προέλευσης (ανομοιόμορφη κατανομή) λαμβάνονται ξεχωριστά από τα δείγματα για χημική σύσταση (ομοιόμορφη κατανομή), κ.λ.π.

Η δειγματοληψία για τον έλεγχο συστατικών ή ουσιών που ενδέχεται να είναι ανομοιογενώς κατανομημένα στη ζωοτροφή γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 5.2 του Καν. (ΕΕ) 691/2013.

Για συγκεκριμένες κατηγορίες ζωοτροφών όταν η παρτίδα υπερβαίνει μία συγκεκριμένη ποσότητα, ο αριθμός των μερικών δειγμάτων δύναται να υπολογιστεί όχι επί της συνολικής ποσότητας της παρτίδας αλλά επί μέρους αυτής, σύμφωνα με τον Καν (ΕΕ) 691/2013.

Η αποστολή των δειγμάτων γίνεται άμεσα και χωρίς καθυστέρηση στα αρμόδια εργαστήρια, ιδιαίτερα για τα δείγματα που αφορούν στις μυκοτοξίνες.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η εμπιστευτικότητα των ελεγχόμενων, τα δείγματα δεν πρέπει να φέρουν στο εσωτερικό των συσκευασιών τους ετικέτες. Οι ετικέτες θα αποστέλλονται συνημμένες στα πρακτικά δειγματοληψίας.

Τέλος, εφαρμόζονται τα εξής βασικά κριτήρια για τη λήψη των δειγμάτων:

1. Επικινδυνότητα επιχειρήσεων.
2. Επικινδυνότητα προϊόντων.
3. Ευρήματα από τις επιθεωρήσεις, ιδιαίτερα της ύπαρξης και εφαρμογής του προγράμματος αυτοελέγχων.
4. Ιστορικό μη συμμόρφωσης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης απαιτείται οπωσδήποτε επανέλεγχος και δειγματοληψία
5. Ύψος παραγωγής/εμπορίας των επιχειρήσεων βάσει της δήλωσης του υποδείγματος 2 της ΚΥΑ 263233/2008 (Β', 244).

Οδηγίες ανά κατηγορία ανάλυσης

Χημική σύσταση

Τα δείγματα λαμβάνονται κατά προτεραιότητα από παρασκευαστήρια ζωοτροφών και όχι από εμπορικά καταστήματα και γενικότερα από ενδιάμεσους διακίνησης ζωοτροφών. Επίσης λαμβάνονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και διαφορετικές κατηγορίες ζωοτροφών, όταν πρόκειται για δειγματοληψία από την ίδια επιχείρηση.

Σε περίπτωση που υπάρξει μη συμμόρφωση, ο/η επόπτης/-ρια θα πρέπει να λάβει δείγμα επανελέγχου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος που δεν θα ξεπερνά τον ένα μήνα. Το δείγμα αυτό δεν θεωρείται δείγμα του ΕΠΕΖ και χρεώνεται στην επιχείρηση στην οποία διαπιστώθηκε η μη συμμόρφωση.

Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί

Λαμβάνονται δείγματα μόνο από ζωοτροφές που περιέχουν σόγια ή αραβόσιτο ή βαμβακόσπορο/βαμβακόπιτα και στις οποίες δεν υπάρχει επισήμανση για παρουσία γενετικής τροποποίησης. Επίσης, από προμείγματα όπου υπάρχει ως φορέας σόγια.

Σκοπός της συγκεκριμένης δειγματοληψίας αποτελεί η διαπίστωση της ορθής επισήμανσης σε ότι αφορά τον Καν (ΕΚ) 1829/2003. Σε περίπτωση που υπάρξει μη συμμόρφωση, ο/η επόπτης/-ρια θα πρέπει να λάβει δείγμα επανελέγχου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος που δεν θα ξεπερνά τον ένα μήνα. Το δείγμα αυτό δεν θεωρείται δείγμα του ΕΠΕΖ και χρεώνεται στην επιχείρηση στην οποία διαπιστώθηκε η μη συμμόρφωση.

Συστατικά ζωικής προέλευσης-Δείγματα για PCR

Οι έλεγχοι αυτής της κατηγορίας αφορούν κατά προτεραιότητα επιχειρήσεις με ιστορικό μη συμμόρφωσης ή /και επιχειρήσεις με δύο γραμμές παραγωγής ζωοτροφών (μηρυκαστικών και μονογαστρικών με χρήση προϊόντων ζωικής προέλευσης ή παραγωγής υποκατάστατων γάλακτος που περιέχουν ιχθυάλευρα για τη διατροφή θηλαζόντων μηρυκαστικών), προκειμένου να αποκλεισθεί ο κίνδυνος επιμόλυνσης.

Επίσης, οι έλεγχοι αφορούν κτηνοτροφικές μονάδες με ή χωρίς μηρυκαστικά προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο γίνεται χρήση προϊόντων ζωικής προέλευσης και εάν αυτή είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία.

Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται ανεξάρτητα από το αν ένα παρασκευαστήριο ζωοτροφών ή μια κτηνοτροφική εκμετάλλευση διαθέτει έγκριση χρήσης προϊόντων ζωικής προέλευσης ή όχι.

Όσον αφορά τη δειγματοληψία σε ιχθυοτροφές, δύναται να πραγματοποιείται τόσο στην εγκατάσταση παρασκευής τους, όταν υπάρχουν τέτοιες εγκαταστάσεις, όσο και σε μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας (θαλάσσιες και εσωτερικών υδάτων).

Σε ότι αφορά τα δείγματα για ανάλυση PCR λαμβάνονται είτε από μεταποιημένες ζωϊκές πρωτεΐνες προέλευσης μη μηρυκαστικών (π.χ. αιματάλευρα, πτηνάλευρα) είτε από ιχθυοτροφές που περιέχουν τα συγκεκριμένα συστατικά για να ελεγχθούν για την παρουσία DNA μηρυκαστικών.

Περισσότερες οδηγίες υπάρχουν στο κεφάλαιο VI.5 ‘Απαγορευμένες ζωϊκές πρωτεΐνες’ του Εγχειριδίου Επιθεώρησης Τομέα Ζωοτροφών και στο εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με ‘Απαγορευμένες ζωϊκές πρωτεΐνες- Χρήση ορισμένων πρώτων υλών ζωοτροφών ζωικής προέλευσης στη διατροφή των παραγωγικών ζώων’ που υπάρχει στο Intranet του ΥΠΑΑΤ(Αρχειοθήκη Δ/σης Ζωοτροφών & ΒΓ).

Στο παράρτημα του παρόντος υπάρχει πίνακας με τις εγκεκριμένες χρήσεις των συστατικών ζωικής προέλευσης.

Αφλατοξίνη B1

Τα δείγματα λαμβάνονται κυρίως από αραβόσιτο και γενικότερα από πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση, όπως δημητριακοί καρποί και τα υποπροϊόντα τους, ελαιούχα σπέρματα και τα υποπροϊόντα τους, καθώς και από σύνθετες ζωοτροφές που τις περιέχουν.

Μεταξύ των άλλων, πρέπει να λαμβάνονται δείγματα σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με ζώα γαλακτοπαραγωγής, δεδομένου ότι η αφλατοξίνη B1 σε ζωοτροφές μετατρέπεται σε M1 στο γάλα που θεωρείται καρκινογόνος ουσία.

Ωχρατοξίνη A

Τα δείγματα λαμβάνονται από ζωοτροφές που προορίζονται για χοίρους ή πουλερικά (πλήρεις ή συμπληρωματικές). Συστήνεται η συνεργασία των αρμόδιων ελεγκτών (επόπτες κυκλοφορίας ζωοτροφών και κτηνίατροι των ΔΑΟΚ) όσον αφορά στην παράλληλη λήψη δειγμάτων στις ζωοτροφές και στο σφάγιο.

Μυκοτοξίνες (Ζεαραλενόνη, DON, HT-2, T-2, φουμονισίνες)

Τα δείγματα λαμβάνονται κυρίως από πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση, όπως δημητριακοί καρποί και τα υποπροϊόντα τους, ελαιούχα σπέρματα και τα υποπροϊόντα τους, αλλά και από σύνθετες ζωοτροφές που τις περιέχουν.

Γκοσυπόλη

Ο βαμβακόσπορος, οι πλακούντες όπως και τα άλευρα αυτού είναι οι μόνες σημαντικές πηγές πιθανής επιμόλυνσης των ζωοτροφών με γκοσυπόλη, ουσίας που παράγεται από το φυτό του βάμβακος και εμφανίζει τοξικότητα. Ως εκ τούτου, τα δείγματα που αφορούν στον έλεγχο της παρουσίας της ελεύθερης γκοσυπόλης πρέπει να λαμβάνονται μόνο από τις εν λόγω πρώτες ύλες ζωοτροφών και από τις σύνθετες ζωοτροφές που τις περιέχουν.

Υπολείμματα φυτοφαρμάκων

Οι δειγματοληψίες διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- (α) στα δείγματα που θα αναλυθούν για οργανοχλωριούχες ενώσεις (Aldrin, Dieldrin, Camphechlor, Chlordane, DDT κ.α) που αναφέρονται στην Οδηγία 2002/32. Δίνεται προτεραιότητα σε εισαγόμενες ιχθυοτροφές ή εισαγόμενα ιχθυάλευρα και ιχθυέλαια
- (β) στα δείγματα που θα αναλυθούν για κατάλοιπα φυτοφαρμάκων του Καν (ΕΚ) 396/2005, όπου δίνεται προτεραιότητα σε πρώτες ύλες ζωοτροφών φυτικής προέλευσης, όπως δημητριακοί καρποί, τριφύλλι, μηδική.

Διοξίνες

Τα δείγματα για διοξίνες είναι καθορισμένα βάσει της Σύστασης 2004/704/ΕΚ της Επιτροπής για τον έλεγχο των βασικών επιπέδων των διοξινών και των παρόμοιων με τις διοξίνες πολυχλωριωμένων διφαινυλίων στις ζωοτροφές.

Πρόσθετες ύλες:

1. Βιταμίνες Α και D - Χαλκός, ψευδάργυρος, σίδηρος και μαγγάνιο (Cu/Zn, Fe/Mn)

Ο έλεγχος που πραγματοποιείται σε Βιταμίνη Α, Βιταμίνη D, χαλκό, ψευδάργυρο, σίδηρο και μαγγάνιο, αφορά:

- α) στην ορθή επισήμανση των ζωοτροφών ως προς τις εν λόγω πρόσθετες ύλες,
- β) στην τήρηση των όρων έγκρισης χρήσης αυτών των προσθέτων υλών.

Ο έλεγχος διενεργείται α) σε προμίγματα προσθέτων υλών, β) σε σύνθετες ζωοτροφές (ανόργανες, συμπληρωματικές, πλήρεις) .

Ο διενεργούμενος έλεγχος είναι **διοικητικός και εργαστηριακός** (δειγματοληψία).

A. Σε ότι αφορά στο διοικητικό έλεγχο:

- διενεργείται έλεγχος των εγγράφων (ζυγιστικά) σε ότι αφορά την ποσότητα του προμίγματος ή του ισορροπιστή που έχει χρησιμοποιηθεί για την παρασκευή της σύνθετης ή πλήρους ζωοτροφής.
- διενεργείται διοικητικός έλεγχος επαλήθευσης της επισήμανσης της σύνθετης ή πλήρους ζωοτροφής ως προς την περιεκτικότητα στην υπό έλεγχο πρόσθετη ύλη ζωοτροφών.

B. Σε ότι αφορά στις δειγματοληψίες:

1. πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 152/2009 όπως ισχύει καθώς και με το Άρθρο 9 της Υ.Α. 206/52595/2022 (Β', 1106), και συμπληρώνεται ξεχωριστό πρακτικό για κάθε δειγματοληψία.

2. Κατά τη δειγματοληψία:

ι) πλήρους ζωοτροφής για παμφάγα ζώα ή σύνθετης ζωοτροφής για μηρυκαστικά εκτός από τα δείγματα και την ετικέτα της ζωοτροφής, διενεργείται ταυτόχρονα και δειγματοληψία του προμίγματος ή της ανόργανης συμπληρωματικής ζωοτροφής ίδιας παρτίδας με αυτά που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή της σύνθετης, εφόσον είναι διαθέσιμο/α σφραγισμένο/α σακί/ιά.

ιι) ανόργανης ζωοτροφής, εκτός από τα δείγματα και την ετικέτα της ζωοτροφής, διενεργείται ταυτόχρονα και δειγματοληψία του προμίγματος που χρησιμοποιήθηκε για την παρασκευή της, εφόσον είναι διαθέσιμο/α σφραγισμένο/α σακί/ιά.

Σημειώνονται τα ακόλουθα:

- όταν η δειγματοληψία ζωοτροφής για πρόσθετες ύλες διενεργείται στις εγκαταστάσεις παραγωγής της, τότε διενεργείται υποχρεωτικά και διοικητικός έλεγχος,
- η ανάλυση των δειγμάτων της ζωοτροφής (ανόργανης συμπληρωματικής ζωοτροφής ή προμίγματος) που χρησιμοποιήθηκε για την παρασκευή της καταρχήν δειγματοζόμενης ζωοτροφής, πραγματοποιείται μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης μη συμμόρφωσης αυτής.

Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά στα αιγοπρόβατα, λόγω της αυξημένης ευαισθησίας των ζώων αυτών στο χαλκό, γίνεται έλεγχος για τα επίπεδα του χαλκού στις σύνθετες ζωοτροφές, ανεξάρτητα από την προσθήκη χαλκού.

Επίσης, σε ό,τι αφορά στους χοίρους, επισημαίνεται ότι η πιθανότητα μη συμμόρφωσης αναμένεται να είναι με την εξής σειρά: απογαλακτισμένα χοιρίδια > παχυνόμενοι χοίροι > χοιρομητέρες.

2. Κοκκιδιοστατικά

Τα κοκκιδιοστατικά είναι εγκεκριμένα για χρήση κυρίως στα κοτόπουλα για πάχυνση, στις όρνιθες ωοτοκίας, στις γαλοπούλες, στις πουλάδες αναπαραγωγής, στα κουνέλια αναπαραγωγής, στα κουνέλια για πάχυνση και στις φραγκόκοτες. Κάθε κοκκιδιοστατικό είναι εγκεκριμένο για χρήση σε συγκεκριμένα είδη ζώων, με συγκεκριμένα μέγιστα όρια ηλικίας των ζώων, με συγκεκριμένη ελάχιστη ή/και μέγιστη δοσολογία, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις προβλέπονται και χρόνοι αναμονής προ της σφαγής των ζώων. Μόνο εφόσον είναι διαθέσιμα τα στοιχεία αυτά μπορεί να διαπιστωθεί τόσο η νόμιμη, όσο και η ασφαλής χρήση των κοκκιδιοστατικών.

Συνεπώς, κατά τη δειγματοληψία απαιτείται η συγκέντρωση των ακόλουθων πληροφοριών:

- ι) σε ποιο στάδιο της εκτροφής βρίσκονται τα ζώα στα οποία πραγματοποιείται η δειγματοληψία (ηλικία σε εβδομάδες, χρόνος έως και τη σφαγή τους)
- ιι) εάν γίνεται χρήση κοκκιδιοστατικού στη ζωοτροφή των εν λόγω ζώων και εφόσον γίνεται, ποιο είναι το εμπορικό σκεύασμα/δραστική ουσία το οποίο χρησιμοποιείται στην εκτροφή.
- ιιι) επιπρόσθετα, στην περίπτωση ενσωμάτωσης κοκκιδιοστατικού στην πλήρη ζωοτροφή μέσω προμίγματος, θα πρέπει να λαμβάνεται κατά την ίδια δειγματοληψία, δείγμα από σφραγισμένο σακί προμίγματος ίδιας παρτίδας με αυτό που χρησιμοποιήθηκε για την παρασκευή της πλήρους ζωοτροφής.
- Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να αναγράφονται στην έκθεση ελέγχου.

Τα δείγματα για κοκκιδιοστατικά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

α) στα δείγματα που δεν αναμένεται να περιέχουν κοκκιδιοστατικό και αναλύονται για εντοπισμό παρουσίας κοκκιδιοστατικών λαμβάνοντας υπόψη τα όρια ανοχής της Οδηγίας 2002/32, όπως ισχύει. Συνεπώς, τα δείγματα αυτά λαμβάνονται από ζωοτροφές που δεν αναγράφεται στην επισήμανσή τους η παρουσία κάποιου κοκκιδιοστατικού. Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις επιχειρήσεων παραγωγής ζωοτροφών που διαθέτουν έγκριση για χρήση κοκκιδιοστατικού μπορεί να διενεργείται δειγματοληψία σε ζωοτροφές που παράγονται χωρίς χρήση κοκκιδιοστατικού (ανεξαρτήτως για ποιο είδος ζώου προορίζεται) αμέσως μετά την παραγωγή ζωοτροφής με χρήση κοκκιδιοστατικού, προκειμένου να διαπιστωθεί πιθανή επιμόλυνση.

β) στα δείγματα που περιέχουν κοκκιδιοστατικό και αναλύονται για να ελεγχθεί αν η παρουσία του περιεχόμενου κοκκιδιοστατικού είναι εντός των ορίων της έγκρισής του. Τα δείγματα αυτά λαμβάνονται από ζωοτροφές όπου αναγράφεται στην επισήμανση της ζωοτροφής η παρουσία κοκκιδιοστατικού

Και στις δύο περιπτώσεις στο πρακτικό δειγματοληψίας θα πρέπει να αναγράφεται ο σκοπός της δειγματοληψίας εάν δηλαδή αφορά έλεγχο παρουσίας ή έλεγχο ορίων. Ο σκοπός της δειγματοληψίας γνωστοποιείται από το αρμόδιο ΕΕΚΥΖ στο ιδιωτικό εργαστήριο, όπου θα πραγματοποιηθεί η ανάλυση.

Επιπλέον πληροφορίες όσον αφορά στις πρόσθετες ύλες παρέχονται στο κεφάλαιο VI.3 'πρόσθετες ύλες και προμίγματα προσθέτων υλών ζωοτροφών' του Εγχειριδίου Επιθεώρησης Τομέα Ζωοτροφών και στο εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με τις πρόσθετες ύλες ζωοτροφών που υπάρχει στο intranet του ΥΠΑΑΤ (Αρχειοθήκη Δ/νσης Ζωοτροφών & ΒΓ).

Αντιβιοτικά

Οι έλεγχοι αποσκοπούν στην ανίχνευση χρήσης φαρμακευτικών ουσιών (αντιβιοτικά), οι οποίες δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται ως πρόσθετες ύλες ζωοτροφών.

Στις περιπτώσεις δειγματοληψιών σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις θα πρέπει να ελέγχεται το μητρώο φαρμακευτικής αγωγής της εκμετάλλευσης ώστε να εξακριβωθεί ότι δεν έχει γίνει χρήση αντιβιοτικών για θεραπευτικούς σκοπούς. Η χρήση αυτή πρέπει να γίνεται μόνο κατόπιν συνταγογράφησης κτηνιάτρου και αφορά συγκεκριμένο αριθμό ζώων για συγκεκριμένες ημέρες.

Επισημαίνεται ότι η παρασκευή φαρμακώχων ζωοτροφών (ζωοτροφών που περιέχουν αντιβιοτικά) είναι δραστηριότητα που απαιτεί ειδική έγκριση από τον ΕΟΦ.

Τέλος, σημειώνεται ότι είναι ιδιαίτερα σημαντική η συνεργασία με τις τοπικές κτηνιατρικές αρχές προκειμένου να διερευνώνται περιπτώσεις παράνομης χρήσης αντιβιοτικών ή περιπτώσεις ανίχνευσης αντιβιοτικών σε ζωικούς ιστούς. Στο πλαίσιο αυτό, όταν διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις που αφορούν στην παρουσία αντιβιοτικών σε μη φαρμακούχες ζωοτροφές, καθώς και στη χρήση των κοκκιδιοστατικών, ο/η Επόπτης/-ρια Κυκλοφορίας Ζωοτροφών ενημερώνει το αρμόδιο τμήμα Κτηνιατρικής της Δ.Α.Ο.Κ της Περιφέρειάς του.

Βαρέα μέταλλα

Οι συνήθεις πηγές βαρέων μετάλλων αναφορικά με τις πρώτες ύλες και σύνθετες ζωοτροφές είναι τα ιχθυάλευρα, ιχθυέλαια, ιχθυοτροφές, ανόργανες ζωοτροφές. Σε ό,τι αφορά τις ιχθυοτροφές, η δειγματοληψία μπορεί να πραγματοποιείται τόσο στις εγκαταστάσεις παρασκευής τους, όταν υπάρχουν τέτοιες εγκαταστάσεις, όσο και σε μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας (θαλάσσιες και εσωτερικών υδάτων).

Οι συνήθεις πηγές βαρέων μετάλλων αναφορικά με τις πρόσθετες ύλες είναι τα ιχνοστοιχεία. Επομένως, ο έλεγχος εστιάζεται κυρίως σε αυτά. Κατά προτίμηση, τα δείγματα των ενώσεων ιχνοστοιχείων είναι θειικός χαλκός, οξείδιο του ψευδαργύρου, και θειικός ψευδάργυρος. Επιπρόσθετα, μπορούν να ληφθούν δείγματα και από οξείδιο του μαγγανίου και οξείδιο του σιδήρου. Σε ό,τι αφορά των έλεγχο των βαρέων μετάλλων σε προμίγματα τα δείγματα θα πρέπει να λαμβάνονται από προμίγματα τα οποία περιέχουν και ιχνοστοιχεία.

Υδροξυ-μεθυλο-φουρφουράλη (HMF)

Οι δειγματοληψίες της κατηγορίας αυτής αφορούν αποκλειστικά μελισσοτροφές. Η υδροξυμεθυλοφουρφουράλη παράγεται κατά τη διάσπαση της κοινής ζάχαρης σε απλά σάκχαρα με τη χρήση ενζύμων ή οξέων και παράλληλα θέρμανσης. Είναι ουσία τοξική για τις μέλισσες και παρόλο που δεν υπάρχουν θεσμοθετημένα όρια, θεωρείται ότι περιεκτικότητα κάτω από 20 mg/kg είναι ασφαλής για τις μέλισσες.

Ακολουθούν οι εξής πίνακες:

- Πίνακας 1: με την κατανομή των ελέγχων μεταξύ ΔΑΟΚ και ΤΑΑΕ
- Πίνακας 2: με την κωδικοποίηση των πληροφοριών για τις δειγματοληψίες και τα ΕΕΚΥΖ αποστολής των δειγμάτων
- Πίνακας 3: με τις επιτρεπόμενες χρήσεις των συστατικών ζωικής προέλευσης σε ζωοτροφές
- Πίνακας 4: με την κατανομή των δειγμάτων σε ΔΑΟΚ
- Πίνακας 5: με την κατανομή των δειγμάτων σε ΤΑΑΕ
- Πίνακας 6: με την επεξήγηση συντομογραφιών

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΛΕΓΧΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΔΑΟΚ ΚΑΙ ΤΑΑΕ

ΔΑΟΚ	ΤΑΑΕ
Έλεγχοι επιχειρήσεων υψηλής* επικινδυνότητας και επιχειρήσεων εκτός μητρώου που αφορούν: (α) τακτικούς ελέγχους ΕΠΕΖ, (β) έκτακτους ελέγχους (μετά από ειδοποιήσεις RASFF, καταγγελίες, ειδοποιήσεις από Κτηνιατρική), (γ) ελέγχους για αφρικανική πανώλη	Έλεγχοι επιχειρήσεων μεσαίας* και χαμηλής* επικινδυνότητας που αφορούν: (α) τακτικούς ελέγχους ΕΠΕΖ, (β) έκτακτους ελέγχους (μετά από ειδοποιήσεις RASFF, καταγγελίες, ειδοποιήσεις από Κτηνιατρική), (γ) ελέγχους για αφρικανική πανώλη

*Οποιαδήποτε αλλαγή του ελέγχου από ΔΑΟΚ σε ΤΑΑΕ ή το αντίστροφο προϋποθέτει την αλλαγή του κωδικού από τη ΔΑΟΚ, δεδομένου ότι ο κωδικός της επιχείρησης καθορίζει την κατηγοριοποίησή της σε βαθμό επικινδυνότητας

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΕΣ

Κατηγορία ανάλυσης	Νομοθεσία	Δειγματοληψίες σε:*	Εργαστήριο αποστολής δειγμάτων
Χημική σύσταση	Καν 767/2009	σύνθετες ζωτροφές για όλα τα είδη παραγωγικών ζώων και για κατοικίδια, κυρίως από παρασκευαστήρια	ΕΕΚΥΖ Λάρισας, Θεσσαλονίκης**
Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί	Καν 1829/2003	σόγια, αραβόσιτος, βαμβάκοςπορος και τα προϊόντα τους ή σύνθετες ζωτροφές που τα περιέχουν, χωρίς επισήμανση για παρουσία γενετικής τροποποίησης	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Συστατικά ζωϊκής προέλευσης με μικροσκοπία	Καν 999/2001	σύνθετες ζωτροφές για μηρυκαστικά, σύνθετες ζωτροφές για χοίρους ή κοτόπουλα, ιχθυοτροφές	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης***
Συστατικά ζωϊκής προέλευσης με PCR (για DNA μηρυκαστικών)	Καν 999/2001 (Καν 51/2013)	μεταποιημένες ζωϊκές πρωτεΐνες μη μηρυκαστικών (π.χ. αιματάλευρα, πτηνάλευρα), σύνθετες ζωτροφές για χοίρους, κοτόπουλα, ιχθύες που περιέχουν μεταποιημένες ζωϊκές πρωτεΐνες μη μηρυκαστικών	ΕΕΚΥΖ Θεσσαλονίκης
Αφλατοξίνη Β1	Οδηγία 2002/32	αραβόσιτος και σύνθετες ζωτροφές που τον περιέχουν, δευτερευόντως άλλοι δημητριακοί καρποι και ελαιούχα σπέρματα	ΕΕΚΥΖ Αθήνας
Ωχρατοξίνη Α	Σύσταση 576/2006	σύνθετες ζωτροφές για χοίρους και πτηνά	ΕΕΚΥΖ Αθήνας
Μυκοτοξίνες (DON, ζεαραλενόνη, T2, HT-2, φουμονισίνες)	Σύσταση 576/2006	δημητριακοί καρποί-ελαιούχα σπέρματα και υποπροϊόντα τους, ενσιώματα, βιολογικές ζωτροφές, ζωτροφές σε περιοχές με υψηλή υγρασία	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Γκασυπόλη	Οδηγία 2002/32	βαμβάκοςπορος, πλακούντες και άλευρα του	ΕΕΚΥΖ Αθήνας
Υπολείμματα φυτοφαρμάκων	Οδηγία 2002/32	ιχθυέλαια-ιχθυάλευρα, ιχθυοτροφές προέλευσης τρίτων χωρών	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Υπολείμματα φυτοφαρμάκων	Καν 396/2005	ελαιούχα σπέρματα και υποπροϊόντα τους, δημητριακοί καρποί και υποπροϊόντα τους, βιολογικές ζωτροφές	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Διοξίνες	Οδηγία 2002/32	δείγματα βάσει της Σύστασης 2004/704/ΕΚ	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Βιταμίνες Α και D	Καν 767/2009, Καν 1831/2003, Καν 724/2015, Καν 1492/2017	προμίγματα και σύνθετες ζωτροφές που περιέχουν τις βιταμίνες αυτές	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Χαλκός, Ψευδάργυρος (Cu,Zn)	Καν 767/2009, Καν 1831/2003, Καν 1095/2016, Καν 1039/2018	προμίγματα και σύνθετες ζωτροφές που περιέχουν τα ιχνοστοιχεία αυτά, σύνθετες ζωτροφές για αιγοπρόβατα ανεξάρτητα της παρουσίας χαλκού	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Σίδηρος, Μαγγάνιο (Fe, Mn)	Καν 767/2009, Καν 1831/2003, Καν 1490/2017, Καν 2330/2017	προμίγματα και σύνθετες ζωτροφές που περιέχουν τα ιχνοστοιχεία αυτά	ΕΕΚΥΖ Θεσσαλονίκης, Λάρισας**
Κοκκιδιοστατικά	Οδηγία 2002/32	σύνθετες ζωτροφές για πτηνά για πάχυνση ή πτηνά που εκτρέφονται για ωοτοκία ή γαλοπούλες ή κουνέλια που δεν περιέχουν κοκκιδιοστατικό ή ζωτροφές ανεξαρτήτως είδος ζώου για το οποίο προορίζεται, οι οποίες παράγονται αμέσως μετά την παραγωγή ζωτροφής με χρήση κοκκιδιοστατικού	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Κοκκιδιοστατικά	Κανονισμός έγκρισης έκαστου κοκκιδιοστατικού	σύνθετες ζωτροφές για πτηνά για πάχυνση ή πτηνά που εκτρέφονται για ωοτοκία ή γαλοπούλες ή κουνέλια ανάλογα με το κοκκιδιοστατικό που περιέχουν	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Αντιβιοτικά	Καν 1831/2003, άρθρο 11, παρ.2	ιδιοπαρασκευαζόμενες σύνθετες ζωτροφές κυρίως για χοίρους και πτηνά, μελισσοτροφές	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Βαρέα μέταλλα	Οδηγία 2002/32	χλωρά νομή σε βιομηχανικές περιοχές, ιχθυάλευρα, ιχθυέλαια, ανόργανες πρώτες ύλες/σύνθετες ζωτροφές	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας
Υδροξυ-μεθυλ-φουρφουράλη (HMF)	-	μελισσοτροφές	ΕΕΚΥΖ Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας

*δεν είναι εξαντλητικός ο κατάλογος. Ζωτροφές-στόχοι για δειγματοληψία καταγράφονται στη νομοθεσία, στο σημείο όπου αναφέρονται όρια, καθώς και στο εγχειρίδιο επιθεωρήσεων ζωτροφών

** τα δείγματα για χημική σύσταση και για Fe/Mn των περιοχών αρμοδιότητας του ΕΕΚΥΖ Αθήνας αποστέλλονται στο ΕΕΚΥΖ Λάρισας

*** τα δείγματα για συστατικά ζωϊκής προέλευσης των περιοχών αρμοδιότητας του ΕΕΚΥΖ Λάρισας αποστέλλονται στο ΕΕΚΥΖ Θεσσαλονίκης

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΣΕ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ/ΕΙΔΟΣ ΖΩΟΥ	ΜΗΡΥΚΑΣΤΙΚΑ	ΧΟΙΡΙΝΑ	ΠΤΗΝΑ	ΙΧΘΥΕΣ	ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ/ ΓΟΥΝΟΦΟΡΑ
ΜΖΠ από μηρυκαστικά	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
Προϊόντα αίματος από μηρυκαστικά	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
ΜΖΠ από χοίρους	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΜΖΠ από πτηνά	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΜΖΠ από εγκεκριμένα έντομα	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Ζελατίνη και κολλαγόνο από μηρυκαστικά	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Ζελατίνη και κολλαγόνο από μη μηρυκαστικά	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Υδρολυμένες πρωτεΐνες από μη μηρυκαστικά	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Ιχθυάλευρα	ΜΟΝΟ ΣΕ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ, ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΑΠΟ ΙΔΙΟ ΕΙΔΟΣ	ΝΑΙ
Δι/Τρι-φωσφορικό ασβέστιο	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Γάλα και προϊόντα του	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Αυγά και προϊόντα του	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

ΔΑΟΚ Περιφερειακής Ενότητας	Χημική ανάλυση	Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί	Συστατικά Ζωικής Προέλευσης	PCR	Αφλατοξίνη Β1	Μυκοτοξίνες	Ωχρατοξίνη Α	Γκοσιτόλη	Υπολείμματα φυτοφαρμάκων-Οδ. 2002/32	Υπολείμματα φυτοφαρμάκων-Καν. 396/2005	Διοξίνες	Βιταμίνες A/D	Cu/Zn	Fe/Mn	Κοκκιδιοστατικά (2002/32)	Κοκκιδιοστατικά (όρια)	Αντιβιοτικά	Βαρέα μέταλλα	HMF	ΣΥΝΟΛΑ 2022
ΧΑΝΙΩΝ	1	111Υ	1		111Υ	111Υ		1ΒΚ					11Π 1Σ		111				11Α	10
ΧΙΟΥ	1		1			111Υ							11Π 1Σ						11Α	6
ΣΥΝΟΛΑ:	59	50	30	10	40	45	8	8	8	19	30	31	30	9	19	14	15	54	28	507

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΑΞΕ

ΤΑΞΕ	Χημική σύσταση	Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί	Συστατικά Ζωικής Προέλευσης	PCR	Αφλατοξίνη Β1	Μυκοτοξίνες	Ωχρατοξίνη Α	Γκοσπολόη	Υπολείματα φυτοφαρμάκων-Οδ. 2002/32	Υπολείματα φυτοφαρμάκων-Καν. 396/2005	Διοξίνες	Cu/Zn	Fe/Mn	Κοκκιοστατικά (2002/32)	Κοκκιοστατικά (όρια)	Αντιβιοτικά	Βαρέα μέταλλα	HMF	ΣΥΝΟΛΑ 2022
ΑΝΑΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	1 1ΚΤ	111Υ 1Σ	2		2	2			1	1	111	111Π 1Σ	111Π 1Σ	111	111	111	2	111Α	23
ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	1 1ΚΤ	111Υ 1Σ	2		2	2	1	1ΒΚ	1	1	11Χ	111Π 1Σ	111Π 1Σ	111	111	11Χ	2	111Α	25
ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	1	111Υ	2		2	2	1			1	111Υ					11Χ	2	111Α	15
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1	111Υ	1		1	1						111Π 1Σ				111Α	1	111Α	10
ΑΡΓΟΛΙΑΣ	1	111Υ	1		1	1										1Σ	1	111Α	8
ΑΡΤΑΣ	1	1Σ	1		1	1							111Π	111		111	1		9
ΑΧΑΪΑΣ	1	111Υ	3	2	2	2		1ΒΚ	1		11Χ	1Σ		111	111	111	2	111Α	21
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	1	1ΒΚ	2		2	2		1ΒΚ		1	11Χ 111Υ	111Π 1Σ		111	111	11Χ	2	111Α	20
ΓΡΕΒΕΝΩΝ			1		1	1											1		4
ΔΡΑΜΑΣ	1		1		1	1	1			1	111Υ					11Χ	1		9
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	1		1		1	1											1	111Α	6
ΕΒΡΟΥ			1		1	1				1						1Σ	1		6
ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	1	111Υ	1		1	1	1			1					111	1Σ	1		10
ΕΥΒΟΙΑΣ	2	111Υ	2		2	2	1	1ΒΚ	1	1	111Υ 111	111Π 1Σ		111	111	11Χ	2	111Α	23
ΗΛΕΙΑΣ	1		2		1	1				1							1		7
ΗΜΑΘΙΑΣ		111Υ	1		1	2				1					111	11Χ 11Β	1		10
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1	111Υ	2		2	1	1							111			1		10
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1 1ΚΤ	1Σ	2		2	1	1	1ΒΚ	1	1	111Υ 11Β	111Π 1Σ					2	111Α	19

ΤΑΞΕ	Χημική σύσταση	Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί	Συστατικά Ζωικής Προέλευσης	PCR	Αφλατοξίνη Β1	Μυκοτοξίνες	Οχρατοξίνη Α	Γκκοσπόλη	Υπολείμματα φυτοφαρμάκων-Οδ. 2002/32	Υπολείμματα φυτοφαρμάκων-Καν. 396/2005	Διοξίνες	Cu/Zn	Fe/Mn	Κοκκιδιοστατικά (2002/32)	Κοκκιδιοστατικά (όρια)	Αντιβιοτικά	Βαρέα μέταλλα	HMF	ΣΥΝΟΛΑ 2022
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ			1		1	1											1		4
ΙΟΝΙΟΥ			1			1											1		3
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1	ΙΠΥ	2		1	1	1	1ΒΚ	1	1	ΙΠ 1ΚΤ	ΙΠΡ 1Σ		ΙΠ	ΙΠ	1Χ	2		19
ΚΑΒΑΛΑΣ		ΙΠΥ	1			1				1						1Σ	1		6
ΚΑΡΑΪΤΣΑΣ	1	ΙΠΥ	2		2	2		1ΒΚ		1						1Σ	1		12
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ			1		1											1Σ	1		4
ΚΙΑΚΙΣ			1		1	2				1				ΙΠ		1Σ	1		8
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	2	ΙΠΥ	2		1	1	1		1	1	1ΚΤ 1ΠΥ	ΙΠΡ 1Σ		ΙΠ	ΙΠ	1Χ	2		19
ΚΟΖΑΝΗΣ	1		2		1	1				1	ΙΠΥ	ΙΠΡ 1Σ				1Σ	1		11
ΚΥΚΛΑΔΩΝ		ΙΠΥ	1		1	1				1						1	1	1ΜΑ	8
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	1		1		1	1	1				ΙΠΥ			ΙΠ		1Χ	1		9
ΛΑΡΙΣΑΣ	1	ΙΠΥ			2	2				1			ΙΠΡ			1Σ	1		10
ΛΑΣΙΘΙΟΥ			1			1													2
ΛΕΣΒΟΥ	1		2		1	1		1ΒΚ			1Σ					1Σ	1		9
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1	ΙΠΥ	2		1	1				1	ΙΠΥ			ΙΠ		1Σ	1		11
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	1		2		1	1	1				1ΖΛ					1Σ	1	1ΜΑ	10
ΞΑΝΘΗΣ	1		2		1	1				1	ΙΠΥ			ΙΠ		1Χ	1		10
ΠΕΛΛΑΣ	1		1		1	1		1ΒΚ		1						1ΜΑ	1	1ΜΑ	9
ΠΙΕΡΙΑΣ					1	1				1	1Β			ΙΠ		1Β			6

ΤΑΞΕ	Χημική σύσταση	Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί	Συστατικά Ζωικής Προέλευσης	PCR	Αφλατοξίνη Β1	Μυκοτοξίνες	Οχρατοξίνη Α	Γκοσιπόλη	Υπολείμματα φυτοφαρμάκων-Οδ. 2002/32	Υπολείμματα φυτοφαρμάκων-Καν. 396/2005	Διοξίνες	Cu/Zn	Fe/Mn	Κοκκιοστατικά (2002/32)	Κοκκιοστατικά (όρια)	Αντιβιοτικά	Βαρέα μέταλλα	HMF	ΣΥΝΟΛΑ 2022
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1		1		1	1	1			1	1X	1ΠΠ 1Σ		1Π		1X	1		12
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	1	1Σ	2		1	1								1Π		1X	1		9
ΡΟΔΟΠΗΣ			2		1	1				1						1Σ	1		7
ΣΑΜΟΥ			1		1	1										1Σ			4
ΣΕΡΡΩΝ		1ΠΥ	1		2	2				1						1X	1		9
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	1	1ΠΥ	2		2	2		1BK			1X	1ΠΠ 1Σ	1ΠΠ 1Σ	1Π		1Σ	1	1MA	18
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1	1BK			2	2		1BK		1		1ΠΠ 1Σ	1ΠΠ 1Σ	1Π			1		14
ΦΛΩΡΙΝΑΣ			1		2	1					1ΠΥ				1Π	1X	1		8
ΦΩΚΙΔΑΣ					1	1											1		3
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ			1		1	1						1Σ				1Σ	1		6
ΧΑΝΙΩΝ	1	1Σ	2		2	1		1BK						1Π		1Σ	1	1MA	12
ΧΙΟΥ			1		1	1													3
ΣΥΝΟΛΑ:	36	27	67	2	61	61	12	12	7	27	25	26	10	19	10	39	54	15	510

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Συντομογραφία	Επεξήγηση
(Ε)	Εισαγωγές
ΠΥ	Πρώτη Ύλη
ΙΧΛ	Ιχθυέλαιο
ΙΧΛΡ	Ιχθυάλευρο
ΕΣΦΕ	Ελαιούχα σπέρματα-φυτικά έλαια
ΖΛ	Ζωϊκό Λίπος
ΠΡ	Πρόσθετη ύλη ή Πρόμιγμα
Σ	Σύνθετη ζωοτροφή
Β	Σύνθετη βοοειδών
Χ	Σύνθετη χοίρων
Π	Σύνθετη πτηνών
ΙΧ	Σύνθετη ιχθύων
ΚΤ	Σύνθετη κατοικιδίων (pet)
ΜΛ	Μελισσοτροφή
ΒΚ	Βαμβακόσπορος/Βαμβακόπιτα ή σύνθετη ζωοτροφή που τα περιέχει
ΜΖΠ	Μεταποιημένη Ζωϊκή Πρωτεΐνη